

Most jelent meg
Kerpely Béla könyve:

„Nimródok a fronton“

Mulatságos vadászese-
tek a nagy háborúból.

Vadász millióban tartott haditudósítások, melyek
a vadászt és nem vadászt egyaránt érdeklik.

A diszes kiállítású kötet

ára 2 korona

Postaküldéssel 2 K 40 f.

Megrendelhető: a „Nimródok“
képes vadászújság kiadóhivatalában,
Bpest, IV., Egyetem-u. 4.
(Franklin-Társulat) a pénz be-
küldése vagy utánvét mellett.

Fronton levő hozzátartozójának nem
küldhet ennél kedvesebb olvasmányt!

Érdekes ujdonság!

legyőzhetetlen ország

Irta: Dödy

Ára 2 korona

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrásy-út 21.
és minden könyvárusnál

Most jelent meg!

Köveskúti Jenő
versei

ÁRNYAK

Szalay Pál rajzaival

Ára 3 korona

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrásy-út 21.
és minden könyvárusnál

MAGYAR KÖNYVTÁR

Szerkeszti RADÓ ANTAL.

Juniusi sorozat:

Balmer és Harg: **Trant, a psychologus detektív**
Fordította Benedek Marcell. (816—817. sz.) Ára 60 f.

Gyulai Pál: **Válogatott költeményei**
Kiadta Császár Ernő. (818—819. sz.) Ára 60 f.

10-ik füzet **A világháború naplójából**
Tartalma: Az 1915 október—november—decemberi események.
(789—790. sz.) Ára 60 f.

OLCSÓ KÖNYVTÁR

Alapító: GYULAI PÁL. — Szerkeszti HEINRICH GUSZTÁV.

3. füzetek:

Gulyás Pál: **Mátyás király könyvtára**
(551—552. sz.) Ára 40 f.

Cesare Beccaria: **Büntett és büntetés**
Fordította és bevezette Tarnai János dr. 2-ik átdolgozott kiadás.
(1799—1805. sz.) Ára 1 K 40 f.

Marlowe Kristóf: **A máltai zsidó**
Tragédia. Fordította Rózsa Dezső. (1806—1810. sz.) Ára 1 K.

Illés József: **A magyar társadalom és állam
szervezete a honfoglalásban**
(997—998. sz.) Ára 40 f.

Sebestyén Károly: **Napnyugati séták**
(1811—1813. sz.) Ára 60 f.

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai)
részvény-társaságnál Budapest, VI., Andrásy-út 21.
és minden könyvkereskedésben.

AZ AËRO

A repüléssel és léghajózással foglalkozó egyedüli magyar hivatalos folyóirat.

Minden számában érdekes és
eredeti fényképfelvételeket kö-
zöl. A léghajózás eseményeiről,
fejlődéséről és céljairól kitűnő
és könnyen érthető népszerű
cikkek tartalmaz.

Különösen figyelemre méltók
a léghajózás és repülés hadi
alkalmazásáról írott közlemé-
nyei, valamint az ifjúság szá-
mára külön fenntartott kisrepülő-
gépek (modell) rovata.

Mutatványszámokat a kiadóhivatal szívesen küld
Budapest, I. ker., Retek-utca 46. sz.

RENDELÉSNEK SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

VASÁRNAPI UJSÁG

27. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JULIUS 2

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyen szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A „Világhajózás“
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postai meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

NEHÉZ MOZSARAINK HATÁSA CAMPOLONGO KRÓDJÉN.

AZ OLASZ HARCZTÉRRŐL. — Jelfy Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

SZENT BORBÁLA KÉPE.

REGÉNY. — ÍRTH HAVAS ÁLISZ.

(Folytatás.)

— Nem éppen, — felelt, kényeztetésre várva az átlótt vállú kőzatonára.

— De milyen jól van. Hisz csak úgy sugárzik az arca, tudja, tegnapelőtt még nem volt szép ember, de most már megláthatja még a felesége is.

— Jaj, kedves nővér, ha az asszony idejöhetne, de hát nincs pénze...

— Csak várjon, erről beszélünk, ha végezem mindenkivel. — Jó reggelt! — köszöntötte a következőt, révedező szemű, torzborz szakállú jövevényt, ki tegnap érkezett. — Jó reggelt! — ismételte Edit sebesztanári energiával.

— Jó reggelt, — motyogta az mogorván.

— Mikor beszél még nekem valamit, hogy szerezte ezt a hunczut sebet?

Az ember a levegőbe nézett és nem felelt, nem szívesen beszélte az élményeit.

— Nem baj, fogod még a szerelmes leveleidet nekem diktálni, kis öreg, — gondolta Edit és tovább ment.

— Drága nővér, magáról álmodtam, — fogadta vidáman egy finom arcu, nagyon fiatal ember.

— És mit álmodott?

— Hogy haldokoltam s kedves nővér homlokodon csókol.

A szomszéd ágy betege nyersen nevetett.

— Hogyisne. Nem mondom, ha nagyon hamar meggyógyulna, mondjuk, három nap múlva.

— Hóhó, hisz az nem lehetetlen, ha akarom.

— Különösen, ha ma egyszer sem mozdítja a lábát.

— De hisz akkor egyszerre visszavisznek, — s elkezdte rázni sérült lábát.

Edit végigmérte s továbbment.

— Kedves nővér, jöjjön vissza, nem teszem többé.

— A ki nem férfi, azzal nem beszélék, — szölt oda Edit.

— Csak tréfáltam, én szívesen megyek vissza, nem élet az férfiembernek, ha háború van és nem lehet ott.

— Ez már beszéd, — nyugtázta Edit és el látta tizenöt betegét, a sápadt virasztónó értesítési alapján. A reggelt is kiosztotta. Fel frissült reggeli nyugalom terült el a kiszellőzött teremben. Szinte érezhető volt, hogy oszlik szét a levegőben az éjszaka sok vibráló rémlátása, a fel frissített ágyakban a felüdült emberek kínos fájdalomának éjszakai lüktetése is alábbhagyott, néhányan most kezdték kipótolni az elmulasztott alvást. Sokan a mennyezetet nézték elgondolkozva, senkise beszélt... Az utcáról dörgéssé halkulva beszűrődött egy induló sereg nótája:

— Jaj istenem, hol lesz a sirom,
Szerbiában, én azt gondolom,
Szerbiának határán
A fekete kővein lesz a sirom.

Már nem gyűlt éljenző tömeg az útjukon, mint augusztusban, de az ablakból kilendültek és libegtek beszédes fehér kendők.

— Isten segítse őket, — mormogta egy katonára. — Hej, mikor mi mentünk, — emlékezett egy más.

Edit az egyik beteg borogatását cserélgette sürűn.

Margit odajött hozzá... — Hogy vagy, fiam?

— Most jól, Margit, de delutánonkint... Ezentúl delután is bejövök, a kótes nem foglal el eléggé. Nem szabad gondolkodnom.

— Ne jöjj be, legalább ma még ne. Ebéd után aludj egy fél órát, aztán felkereslek a parkban ott, ahol találkozni szoktunk. Beszélni akarok veled. Igaz, azt mondtam, hogy magánügyet ne tárgyaljunk ezekben az időkben, kicsinyes szívügyeket. De mégis, ez természetellenes, legalább én nem tudom kitépni az életemből.

— Hát persze, hogy túlzás volt téled. Alig tudok mostanában rólad. Várlak delután.

Margit visszament betegeihez.

Délre járt az idő, a katonák mozgolódtak, a fájdalomak újra jelentkezni kezdtek, ha nem is teljes erővel, soknak a láza emelkedett. De jött az orvostanár a kísérő segédorvossal. Hatalmas, segíteni tudó energiája vetett egy-egy sugarat a katonákra, a kísérő orvosra s a fehér ápolónők mindegyikére. Öntudatlanul mindenki utánmozgott is egy kicsit... Ez a látogatás és az ebéd volt a nap kimagasló kettős pontja, újabb fel frissülés.

Két órákor felváltották az ápolónőket és négykor már kintjárt Edit az őszi fák között. Őszi nap volt, őszi nap a javából. Olyan, melynek folyamán az élet, az egész élet fölönvöl festői jelenésszerűen, kifejeződik sokkal olvashatóbban, mint bármely más napon. Edit sétált, de ez nem is séta volt, hanem barangoló vándorlás. Fiatal úri leány egyedül nem is szokott sétálni, inkább gubbaszt a maga elhatalmasodott szobaéletében, ha nincs kívül mennie, és eközben odakint lezajlik az ősz minden gyönyörű, életfestő beszéde. A világitás olyan volt, mint napfogyatkozás: fekete fátyolos sugárjáték. A le nem hullott levelek még csak annyira sárgultak meg, mintha elmosódott volna a zöldjük. A barnák és vörösek, melyek siettek az átváltozással, tarka, puha, zizegő szálú szőnyeggé lettek ott lent. Jött a szél, válogatni kezdett fűt a fán, a lombok közt. A kik előbb éltek, előbb hálnak meg, sziszegte és marékka lépte, szórta a legvénebbeket. Aztán csönd lett. De a remegő öreg levelek előtt még vibrált a levegőben: akik előbb éltek... Pedig a szél sziszegése csak szokásból volt sziszegés; máskülönbben egészen nyárias hangulat volt s ezt észre is vette minden, amit még nem rémített közvetlen közelből a lehullás. A még mindig smaragd, hosszúra nyúlt fűszálak pajkosan himbálóztak, mint a kik éppen csak játékból akarják kikerülni a simogatást. A jegenyék bizony szomorúan csóválták a fejüket, már a mint azt Böcklin festette. A gyerekek vadgesztenyét szedtek, a férfiak álmodozva jártak, de a kezükben újság, ha nem is olvasták. Egy cselédlány közömbösen toltá át a színen a gyerekkocsit, nem is sejtve, hogy milyen pompás-dús kép elvonuló alakjává lett... Edit nyitabb helyre ért már s most a hegyek felé nézett. Hirtelen megragadta valami a pirulobokros, kék hátterés távolban. Egy hegyi út. A nap épen odatűzött, főlhajtott fátyollal, tehát nyitabb, csak kedvesen álmos pillantással. Valami nyárias álmoság volt ez... A sétáló finánc fegyvere csillogott a nagy fényben, az egész nagyon távol volt s a rozsdás lombokra leomló őszi párák olyan varázslatossá, meszeszerűvé, messzivé tették ezt a gyönyörű utat, olyanná, a milyet csak álomban, vagy isten tudja, hol láthatunk vagy láthatunk volna. Editet elbűvölte s állt és nézett s a háta mögül a fák közül egészen nyárisan bugó kacagást hallott, de csak éppen egy pillanatra. Hátrafordult és nem látta a nőt. Hanem az árok kis hídján az avarszónyeg színeit tükröző pocolyavíz fölött átvonult három kékruhás katona. Egészen színpadiasnak tetszett a dolog, de az egyik bekötözött, sánta sebesült volt... Sebesült... olyan képtelen, annyira nem stilszerű. Most valahol, éppen most is vad csatazaj... Editet csaknem összeroppantotta perczeke legyűrt, vívódó fájdalma. A csodaútra búcsúpillantást sem vetve, fáradt léptekkel indult visszafelé. Az égre is csak véletlenül nézett. Eső lesz, esüszött be a gondolatai közé a lilás szürke, tépett, fehér szélű felhők hatása. A mint föl nézett, szeme alatt olyan árnyék látszott, melyet a halál árnyékának is gondolhatott volna bárki... A két lábát olyan zibbadság bénította, mint egyszer álomban... A nyáron... A nyáron... rég volt, ezer éve.

Egyszerű kis villa előtt haladt, sötét, erőslila virágú bokrok álltak a kerítés mellett. — Nézem a virágainkat, a virágait, azok is magát

várják! Ez jutott hirtelen eszébe. A kis táskájához kapott, a levél benne van-e? Kisse megkereste a padot, a hol Margittal találkoznak. Már jött is. A napsütés helyét könnyű köd foglalta el és megdöntött lassúsággal, csak néha, egy-egy nagy esőcsepp hullott rájuk. Úgy ült meg az arcukon, mint valami keserves könny.

— Hát még sem feleltesd el Mayer Gusztávot, Margit? Szeretnék én egyszer azzal az úrral beszélni, — szólalt meg Edit.

— Te? Hát te jobban értesz az élethez, kis hősnőm? Nem. Te is különös valaki vagy, nem reális életérték. Másféle, mint most én, de te is örök öreg gyermek vagy, a kit nem lehet komolyan venni s nem is fog senki, bár halálosan komoly vagy. A szeretett, sőt szerető férfit odadobod egy eszméért. Vajjon én is meg tudnám tenni? Furcsa lányok vagyunk, a kikről aligha tudnak még, Goethérol nem is szólvá, mások sem. Madách élvájában sem vagyunk még benne. A férfiak úgy alkották meg a nők képét, hogy Gretchenhez hasonlít s minden változékunkban Gretchent látják alapelemünknek. Még ha — Kaméliás hölgyet, vagy Katalin ezárnőt írnak is, igen, ezek is csak Gretchenek. Élet és szerelem egy náluk, egyikről sem gondolkoznak. A legtöbb nő átvette ezt a képet a férfiakról a helyett, hogy magáról s neméről önállóan gondolkoznék. Ők a többség s az ember néha nagykeservesen szinte hinni kezd nekik.

— Mi történt közted és Mayer között?

— Fáj, de elmondom. Megsértettem a — hiúságát. Nem először, de ilyen erősen először. Tudod, hogy festő. De nem az annyira ismert művész-karakter, egészen más. Magyarságában is németnek marad, miszticizmus-imádó, gothikus lélek. Komor és szeszélyes. Nehezen loptam bele egy kis napfényt s azzal is úgy bánik néha, mintha terhére volna, pedig nagyon jól áll neki a vidámság, kedves gyermeké lesz tőle. A művei különösek. Nem annyira festmények, mint inkább festői elmélkedések, töprengések abban az irányban, hogyan lehetne megsejteni mindazt, a mi van, de misztikus, hogy hansson és a kifejezés segítségével méltó híveket szerezzen. Nem tudom, rajtam kívül hány ember érti meg s hogy én nem csupán azért-e, mert őt ismerem és értem. Egyet sem állított még ki. Pedig tehetség. Rá akartam beszélni arra, hogy fessen kevésbé elvont, könnyebben érthető képeket s mikor megszerették, vezesse közönségét fokozatosan oda, ahova akarja.

— No és?

— Várj csak, hogy is fejezzem ki? Nem méltányolta jóakaratomat, csak éppen azt nem mondta, hogy liba vagyok, de azt igen, hogy nagyobb értelmiségnek tartott és megdöbbenve látja, hogy pazarolt reám a lelkéből. — Tudod, azelőtt nem bíráltam, de láttam, hogy egy barátja sem teszi ezt... A műteremben voltam akkor. Felforrtam és sarkon fordultam. Nem jött utánam és nem írt. S akkor azt hittem, — emlékszel — a nyáron, hogy kész vagyok a dologgal... de már lehült a haragom. Hanem tenni nem teszek semmit.

Nagy esőcseppek hulltak ritkán, meg gondoltan.

— Én tehetnék tán, — szölt elgondolkodva Edit.

— Nem, nem akarom. Lehetetlen úgy az egész. Azt is mondta — ezt igazán restellem... hogy arra uszítom, hogy több pénzt keressen. Érted? Tulajdonképp ez azt jelenti, hogy hazabeszélek... Képtelen dolog. Jó, ha vége van. A szeme mintha könnyes lett volna, talán örömeben, hogy vége van.

— Feleljeni kéne, — mondta Edit vontatottan.

Kezdek sürűbben hullani a cseppek a fák között.

— Különbben miből él?

— Kis, hamar fogyó vagyonából s néhány

rajz-órából. Ezt persze ideiglenes kényszerfoglalkozásként űzi.

— Hogy nem vitték háborúba?

— Még rá kerülhet a sor, bár éppenséggel nem oda való... nem katonaeMBER...

Visszafelé már alig szóltak, a száraz leveleket recsegettették a lábuk alatt.

Aztán elváltak. Edit benyitott a szobába, a hol az anyja s a nővére az ablaknál ültek s kötöttek.

— Jött tábori lap a sógorkától?

— Nem, — felelte egyszerre a két nő s alkötőtűk bémultan megállottak. Csönd volt a szobában, nem a lelket békélítő kedves, nem is az elmerüléshez szükséges nyugodt s nem az alvó kis gyermeket kímélő, édesen suttagó csönd... nehéz, nyomasztó csönd volt, a borús várakozásé.

VII.

— Bordás úr, legyen olyan jó, szóljon a szakácsnak, hogy az ételekhez megszabott anyagokat csakugyan tegye is bele az ételekbe. A leves jóformán tiszta víz s a puha gombóc csak elvéve úszik benne. A húsadag kisebb, mint kellene, pedig láttam, milyen gyönyörű húsokat szállítanak ide. A laskából tegnap a tojásmak fele is hiányzott. És nem tudom, miért gorbombáskodnak a konyhán, ha egy pohár hideg tejet kérek olyannak, a ki nagyon rosszul van. A mikor kapok is, nagynehezen, az egyáltalán nem hideg, sőt mintha vizes is lenne.

— Elvégezte, kedves Edit nővér? — Bordás úr fényes, vörös, borotvált állát simogatta az egész idő alatt, s most is folytatta, mintegy becézve önmagát, a miért olyan sérthetetlen, nagydarab ember, olyan a kipirult kis lánylány szemében, mint a mese nyúlal civakodó medvéje.

— Egyelőre ennyi a kérésem, hogy ezeket orvosolja, láthatja, egyenesen önhöz jöttem bizalommal.

— Nagyon kedves. Szeretem, ha szép kis hölgyek hozzám jönnek bizalommal.

Az Edit nyakát nézte s arra gondolt, hogy elég gusztyos volna átfogni s csakugyan nagy kövér hüvelyk és mutató uja meg tudná

temni ezt a szolgálatot. — És mondja, mit ad érte, ha a konyhán elégteltet kap a gorbombáságokért, melyek érték?

— Nem az a fontos, hanem a katonáim étel.

Ha azok megjavulnak s elvégre ön parancsolhat a szakácsnak...

— Akkor? Most kezd érdekelni... s meg simogatta a leány haját.

— Akkor én önt kedves Bordás bácsinak fogom szólítani.

Az embernek roppant tetszett az Edit finoman gúnyos mosolygása és ráemelt harezias tekintete.

Mintha baráti ígéretet akarna tenni, megfogta az Edit kezét, de játszott vele s emellett gondja volt rá, hogy a kis fehér kéz meg ne szokhassék nagy, puha, vörös, fényeskörmű mancsából.

— Milyen tüzes szeme van, magácskát közelebből kell ismerni, most látom. Legyen kissé barátságosabb természetű s mindjárt úgy fogjuk szeretni, mint mit mondjak? például szegény Klemi nővért, a kit kidobattott. — Letajált s úgy nézett a szemébe, hogy Edit ki akarta rántani végre a kezét és hátat fordítani, elrohanni innen. De a nedves, nagy puha kéz résen volt és szorosan simította magába foglyát.

— Ne siessen, kis leány, és ne féljen tőlem, oh, ne is higgye, hogy mindenki úgy fél, mint maga. Épen, magácska kárpótlással tartozik Klemiért. Szép egy asszony az, de maga kicsoda nagy hatást gyakorolt a tanár úrra, hogy kitette őt? hogy is mondjam? a vetélytársát?

Az arca közel volt az Editéhez és úgy nézte fehér, szabad nyakát, hogy a lány már szinte rajta érezte a puha, nedves ajkát. Megborzongott.

— Eressze el a kezemet, memem kell.

— Nem, amíg nincs kárpótlás Klemiért. Úgy is leszálítom az igényeimet. Ó asszony volt, elvált asszony. Az arca még jobban közeledett.

— Kiáltak.

— Az a magácska baja lenne. De miért akar olyan prüd lenni? ha már valaki ápolónő...

No csak szépen, kedves lenni, mint a tanár úrhoz.

— A tanár úr tisztességes. Maga meg alaváló...

A keze hirtelen kiszabadult... A nagy ember

simá, fényes arca vörös volt és úgy látszott, hogy egyet lép és fényes karmai közé kaparintja a kis nyulat, a távozót... De aztán elmosolyodott, csunya mosolygással.

— Siessen panasza, de tudja meg, hogy én erősebben állok itt a helyemen, mint az egész kórház. Engem nem lehet kitenni, mint Klemit. És tudja meg, hogy ezután se lesz jobb dolguk nyoszörgó ruthén katonáknak, meg a kotnyeleskedő, szentképi kis fityfirttyeknek, a kikre mind ujjal mutogatunk, tudjuk, hogy állnak a kis és nagy oroszokkal...

Edit ment, de hallott minden szót. És lázadás, kavarodás volt benne, aztán meg mintha bénította volna valami, de csak ment, előbb piros, aztán fehér arccal. Olyan álomnak tűnt fel előtte az egész, a milyenből undorral ébred. S ez a végső az oroszokkal... Mi volt ez? Majd Margittal eltűnődnek rajta. De mégsem. Ezet elmondani bárkinek is, utálatos. Miért is kereste a vállalkozót? Ostobaság. Ha akarna, ugyis jobb ellátást adna, vagy ha tartania kellene valakitől.

Följutott az első emeletre, a folyosón Margit jött szembe vele. Milyen sápadt. Vagy csak lehangeltségében látja olyannak Edit, mintha tükörbe nézne? Átlátszóan, roskadozóan. Az ápolás, vagy a Mayerrel való feszült viszony árt neki? Vagy mindakettő?

— Edit, kerestelek egy szóra. Elköltözöm Aczélektől.

— Miért?

— Kellemtelen nekik, hogy ruthén leány legyen náluk mostanában. Röviden csak ennyit.

— Szólok anyának, s bizonyára ő is azt akarja, hogy jöjj hozzánk.

— Köszönöm, fiam, nem lehet. Egyelőre panzióba megyek, még van pénzem.

— Miért nem lehet?

— Ruthén leányt ti sem vehettek magatokhoz.

— Virrasztás után hozzánk jösz, a többitől majd otthon.

Margit sem ok nélkül volt lehangelő, sőt több oka volt, mint Editnek. Az előbb végződött komoly beszédjük az orvostanárral, a ki magához kérte a kis műtőbe, ketten maradtak.

(Folytatása következik.)

REPÜLŐGÉP-ÁGYU AZ OLASZ HARCOZTÉREN. — Jelfy Gyula, a harostérre kikötött munkatársának felvétel.

EGY TIZKORONÁS ARANY.

Elbeszélés. — Irta Szederkényi Anna.

... Azt a tizkoronás aranyat az iskolaszéki elnök úr tűzte ki a legjobb tanulónak a negyedik elemi osztályban.

Abban az esztendőben — ősszel — költöztek az én szüleim Tokajba. A vén Kákó négy hosszú szekerén fuvarozták a szép, fényezett butorainkat Sályfalvától Tokaj városig. Egy nap, egy éjszaka tartott az út... Nagy messzire vannak ezek egymástól. Jézus Mária! De még milyen rettenetes messze. Tiszán innen az egyik, szőke Tiszán túl a másik. A mit az egyik parton megkeres az ember fia, úgy úszik el a másikon, mint a hogyan a vizen lefelé úszik a szalma. Játszik a hab a kis sárga szalmaszállal. Ki tudja, honnan sodorta bele a szél, vagy tépte, szaggatta el a víz áradata. Csak hengergeti, csapkodja maga előtt a hullámzó víz a szalmaszálat. A mélybe buktatja, a víz színére löki, kivágja a partra, ismét csak bekapja... Mit tehet egy szál szalma, ha fölkapta a Tisza habja?... Semmit. Még a semminél is kevesebbet... És mit tehet az ember fia, ha rájár az Isten akarata, ha a pányvát kivetették rája? Az ugyan jobban cselekszik, ha lekonyítja a fejét és hagyja, hogy sodorja az áradat. Legalább megkíméli az erejét, több marad a sóhajtozásra...

... A négy hosszú szekér terhéből nem sok maradt, mire kítavasodott. A mi butor még ott lézengett a két nagy szobában, tudom, ráfért volna a vén Kákó kis kocsjára... Gyenge testű volt az én anyám. Sápadt arcu, nagy barna szemű, szomorú száju. Úgy tudott nézni, hogy akkor is ríni látszott, mikor mosolygott. Nevetni nem sokszor láttam.

Azon a napon, a mikor azt a tiz koronás aranyat kihirdették a mi osztályunkban, együtt mentünk vásárolni az anyámmal. A piacon állott a Vogel üzlet. Nagy fűszerkereskedés, mindenféle fajta csemegéket árultak benne. Egy fényesképű szerezsen díszelgett a kirakatban. Tiszta fekete volt a teste, csak a fején és dere-

kán vörösölt az ányos virágokkal tarkított sapka és az öv. A két kezében nagy tálezát tartott a szerezsen, a mire datolyák, banánok, koszorú fügek, selyemzucrok, csokoládék voltak fölhalmozva. Sokszor állottam én azelőtt a kirakat előtt és sokszor néztem a szerezsen tálezájára. Nagyra nyitottam a szememet, a szám széle kicserepesedett, kiszikkadt a kimondhatatlan erős vágytól... Az édes anyámat odahúztam a kirakat elé és rámutattam a szerezsenre. Nem szóltam, nem kértem, csak megmutattam neki. Ő azt mondta:

— Kenyérre kell a pénz gyermekem.

Az üzletben sokan voltak, mi ott ácsorogtunk jobbra-balra, míg elment valamennyi vevő. Vogel úr megállt anyám előtt és rákiáltott:

— Nincs több hitel, kiszáradt a kútja... A kinek nincs pénze, az nyeljen éhnyálat. Legalább nem rontja el a gyomrát.

Az anyám nem válaszolt. Reszketett a keze és lekerítette nyakáról a rojtos kendőjét. Szép, nagy szürke kockás kendő volt, hosszú, göndör a rojtja és olyan puha, mint a bárány gyapja.

— Itt hagyom a kendőm zálogban Vogel úr. Ne féljen, kiváltom. Inkább a bőrrömet hagynám elveszni, mint ezt a kendőt. Az édesapám vette ezt nekem, a nagy, debreczeni vásáron. Ez volt az ő utolsó ajándéka. Kedves ez az én szívemnek... Kenyérnek való lisztet adjon, Vogel úr. Egy kis sőt, meg — tette hozzá egy kis gondolkodás után, kicsit szegyenkezve — pár krajczárért egy olyan rúd csokoládét, a milyen a kirakatban van, olyan ezüstös papirosban.

Vogel úr gúnyosan nevetett az anyám szeme közé.

— Nono, talán lakodalom lesz a háznál?

Azután odafordult a segédhez, a ki a lisztes zacskót hajtogatta be.

— Mérjen egy kiló sőt. És adjon neki egy rúd csokoládét.

Az üzletből kijövet a Kisujváros-utca sarkán föltépte anyám a csomagot és kikereste belőle a csokoládét.

— Nesze lányom, ez a tiéd...

Ott ültem este az asztal tetején, csipkét hor-

goltam Ludmilla kisasszonynak. Ennek a kisasszonynak szürke volt már a haja, de azért módosan kisütötte minden délelőtt. A lakók közül csak neki volt szabad bejárása a házi úr kertjébe. Ki is ült minden Istenáldotta délután a nagy diófa alá. Fehér és fekete kövér macskáját az ölébe fogta és úgy sütkezett a kelle-mes, tavaszi napsütésben. A mi ablakunk a kertre nyílt. Egy szép napon fölkiáltott hozzám Ludmilla kisasszony.

— Mit horgolsz, kis lány?

— Csipkét horgolok.

— Mire horgolod?

— Vánkosuzatra a kézimunka kisasszony-

nak.

— Gyere le, mutasd meg.

— Nekünk nem szabad a kertbe menni.

— Csak gyere. Én majd beengedlek.

— Kikapok a háziasszonytól.

— Ne félj semmitől, ha én mondom.

Huszonöt méter csipkét rendelt nálam Ludmilla kisasszony. Minden méterért harminckét fillért ígért. Erről a csipkevásárról csak ketten tudtunk anyámmal. Aludt már mindenki a házban, mi virrasztottunk. Ő idegen fehéreműket javított, én horgoltam. Ott kuczorogtam a lámpa alatt és nagyon büszke voltam, mert az anyámmal közös titkot neveltünk; mert segítettem neki a drága pénzt megkeresni.

Úgy éjfél felé csendesen szokta mondani az anyám.

— Most menj, feküdj le és aludj el hamar, mert mindjárt itthon lesz apátok.

Azon az éjjelen nem birtam elaludni. Pedig erősen szoritottam a szempilláimat.

A kendőre gondoltam, Vogel úrra és a csokoládéra. Istenem, hogyan szegyenkezett anyám és mégis kért. Mennyire kínáltam, de a világért sem kóstolta volna meg.

— Neked vettem, fiam. Legalább te élvezted a kendő árából.

A kendő... A kockás, puha, rojtos kendő, a mely az utolsó ajándéka volt a nagyapámnak. A nagy, debreczeni vásárról hozta.

Még nem voltam tiz esztendő akkori-

És mégis azon a napon, azon éjszakán, azon a kendőn, csokoládén, abból a lisztből sült első falat puha kenyéren keresztül belerágtam magamat a fájdalmas szegénységnek, a fájdalmas, megalázó nyomorúságnak ama mélységeibe, a hova sokan el nem jutnak soha és a honnan másformán kéklik az ég, másformán fest a föld, a világ, az ember, az élet...

... Elhatároztam, hogy én fogom megnyerni az iskolaszéki elnök úr tiz koronás aranyát. A szép, kerek, villogó sárga aranyat, a mit fölmutatott a tanító úr, hogy jobban szítsa és ingerelje a beesvagyat. Engem nem a dicsőség vágya hajszolt bele a küzdelembe, hanem a kendő. Az a kendő a Vogel úr kútyájában...

Olyan voltam én akkortájt, mint a megszállottak. Nem léptem én át négy hónapon keresztül másképpen az osztály küszöbét, mint a nagy harcra fölfegyverkezve. Egy rettenetesen hosszú, soha meg nem szűnő, izgalmas, verejtékező akarás volt az a három hónap... Nem nézett többé bele egyetlenegy osztálytársam sem az én füzetembe. Nem segítettem, nem sügtam én senkinek; ha valaki nem tudott valamit, úgy ajánlkoztam helyette, hogy majd kiszúrtam a tanító úr szemét. Nagy verseny volt ez, életre-halálra szánt küzdelem.

A mfor némely éjféleken, a horgolás után félíg letapadtak kivörösödött szemeim a könyv fölött, erőszakkal téptem föl őket. Elfásult, agyoncsigázott kis testemet végső erőfeszítésekre kényszerítette az arany... a kendő... Nem tudtam én azóta még egyszer úgy akarni, mint akkor.

A tizkoronás aranyra engem jelölt a tanító úr. A vizsga előtt tíz nappal kihívott a katedrához és ideadott egy verset.

— Ezt fogod a vizsgán szavalni — mondta. — A címe: «Rozgonyiné» Te leszel Rozgonyiné és Jenő — gyere csak ide — te leszel Rozgonyi. A szavallás után fogja az iskolaszéki elnök úr kiosztani a kitüntetésekét. Most próbát fogunk tartani, olvassátok a verset.

Én kezdtem:

«Hová, háová édes férjem?»

Jenő felelt:

«Megyek a csatába,
Galambócson vár a török,
Ne várjon hiába...»

A többiek a padokban suttogni, mozgolódni kezdtek. Junius eleji napon történt ez. Nyitva voltak az osztály ablakai. A délelőtti, enyhe nap sugárai beözönlöttek a nagy ablakokon. Langy szellők lengedeztek, volt valami áhítatos, magasztos a hús osztály levegőjében. Ott állottunk mi ketten a katedra előtt, egymással szembe fordulva és én azzal a lágyággal, ösztön-szerű odaadással, a mit minden lánygyermek az anyatejével szív magába, folytattam a verset.

«Megállj, megállj édes férjem.

Ne menj még csatába...»

A «férjem» szóra halk vihogás hallatszott a padokból. Odapillantottam. Gúnyos, vigyorgó arczokat láttam... Elpirultam, a vér a halántékom felé tödült. Mikor a következő sorokban a «kedvesem, «kebled» szavakhoz értünk, a szívverésem akadozott el.

A vizsga napjáig vesszofutás volt akkoriban az én életem. A sárga irigység, a sok megcsalódott, letört vágyakozás elégtételt vett magának. Nem volt annyi fillér abban a tiz koronás aranyban, a hány véresen keserű könyvet ontottam, a miért a lányok «Rozgonyinének» esúfol-tak engem. A földet éreztem kettényílni a lábam alatt, valahányszor körbe fogtak és karban énekeltek:

«En kedvesem, szép kedvesem...»

Tehetetlenül, a sárga földig alázottan toporzé-koltam a kör közepén, de nem tudtam szabadulni. A manók gonoszok hada pedig vijjogott, egyre vijjogott.

«En kedvesem, szép kedvesem...»

Még nem ismertem akkor a kedvesem szónak semmilyen titkos értelmét. Mégis ösztönyszerűen felfogta szívem a mérgezett nyilatkat, a mit ezzel a szóval löveltek felém... Vesszofutás volt ez, igazi vesszofutás... És én cdatartottam a hátam, meghajtottam a fejem, hogy elgázolja-nak, megtiporjanak. Mint a mártirokat a glória, úgy vigasztalt engem az arany...

Elképzelttem százszor, ezerszer, hogy lesz?... A vizsgárog egyenesen a Vogel-üzletbe szaladok, leteszem az új aranyat a pultra és hangosan mondok:

— Tessék visszaadni az édes anyám kendőjét.

... Hangosan, büszkén szavaltam a verset. Csak azért is... A «férjem» szót kiáltva mondtam, a vendégek mosolyogtak és elégedetten tapsoltak. Az elnök megsimogatta az arcomat, beszélt valamit a jó példáról, kitartásról és ideadott egy kemény, karton laposkát. Abba a lapba kis kör volt vágva és abba beleillesztve az arany.

A tizkoronás arany! Az arany, a melyért én szenvedtem, kinlódtam, türtem, viaskodtam.

Úgy emlékszem, nem köszöntem meg. Ránéztem az aranyra és elfacsarodott a szívem, mintha présrel csavartak volna egyet rajta. Reszketett az ajkam és két köny pergett le az arcomon. Az elnök úr újból megsimogatott.

— Jól van, kis leányom, jól van, te megérdemelted ezt. Most mehatsz haza, mutasd meg az édesanyádnak, mit kaptál...

A zsebkendőmbe csavartam a pénzt. Mint a forgószél rohantam le a lépcsőkn.

A Vogel üzletbe... Gyorsan a kendőért!...

Az iskola kapujában várt az apám.

— Megkaptad az aranyat?

— Meg.

— Akkor jössz velem.

— Hová, édesapám?

— Három számot fogunk venni a lottón.

A te aranyadat rátesszük a szerezsekerékre.

Egy szürke vitorlavászon zacskóból nekem kellett kihúzni a számokat. Ezek voltak: 7, 17, 23... És odatette apám a pultra az én aranyamat. Az én aranyamat belökték a fiókba olyan közömbösen, mintha nem a lellem jobb fele tapadt volna hozzá. Mintha nem szakadtam volna el azzal az arannyal az örömtől, a széptől hosszú, hosszú időre... És ez az arany odaveszett... És odaveszett azóta sok minden, a mihez ezer nagy és szép gondolat, a szívnek fájdalomtól, megaláztatásoktól szentelt vére tapadt...

ELNÉMULT CSATATEREK. — A KIT ELFELEJTETTEK.

Barta Ernő eredeti litográfiája.

ELNÉMULT CSATATEREK. — ZBORÓVÁRALJÁN.

Barta Ernő eredeti litográfiája.

AZ ELSOMPOLYGÓK.

Ki a felelős azért, hogy Európa lángbafejtés vére borult, a bűnös személye szerint az oknyomozó történelem semmiféle Sherlock Holmes nem fogja kideríteni. Minden háború a polgári kódex szerint legkétségtelenebb minősítésű bűncselekmények egész tömegét követi el, van benne gyilkosság, rablás, gyújtogatás, az élet és a vagyonbiztonság ellen elkövethető mindenféle cselekedet. De magának a háborúnak minősítése azért mégse kétségtelen. A bűn lényegét a szándék adja meg és a vonalában legsúlyosabb cselekmény se gáztett, de egészen nyilvánvaló hogy az indítékok a bűnös szándék vagy egyáltalában az egyéni határ sóhaján kívül teremtnek. El lehet képzelni háborút, a melynek indító ősergiája éppen a háborútól való félelem és a háború lehetetlenné tevésének túlságos igyekezete volt. A béke rendje bizonyos arányosságon nyugszik és a nagyon könnyen tévedhető emberi szemérték éppen akkor bilentheti föl ezt az egyensúlyt, a mikor biztosabbá szeretné igazítani. Rémlátás és túlzott aggodalom nem kevésbé veszedelmes ellenségei a békének, mint a góg, hiúság, haszonlesés, gyűlölet.

De ez az eredmény nyilvánvalóan túlságosan nagy is ahhoz, hogy az eredő egy vagy néhány még oly hatalmas ember akaratának lenne tulajdonítható. Nem lehetetlen, ha nem is bizonyos, hogy sokan azok közül, a kiket a tárgyi érdek egész tömegével lehet a háború okozóinak bizonyítani, azzal a legigazabb meggyőződéssel cselekedtek, hogy — megakadályozzák a háborút. Nemesak gonoszok, hanem ostobák se voltak: de logikájuk nem a helyzet mindenkéül erősebb energiája irányában haladt, tehát szaporította az összejöttéseket és elősegítette a robbanást.

Nyitva kell tartanunk a lehetőség egész terjedelmét mindama intőző államférfiak számára, a kik a háború kirobbanásának első viharában állottak. Szabad, sőt föl kell tennünk, hogy inkább csak elhárítani nem tudták, tehát elfogadták, semmint hogy földézték azt a katasztrófát, a melyet rejtelmes törvényű ener-

giák érleltek a béke, az emberiség, a nemzetek ellen. A fenyegető veszedelem harsogása, és villámlása egyiket-másikat úgy elkábította, hogy az ágyút sütötte el, mikor a vizipuskát kellett volna működésbe hoznia.

De a história a végzetes kritikus pillanátának szédületére nem minden, e pillanatban háborús nemzet vezetői hivatkozhatnak, Olaszország vezető politikusai voltak olyan ajzánok, hogy találtak vagy kifeszítettek maguknak egy olyan hátsó ajtót, a melyen át a tolongásból kisompolyoghattak és a veszedelemszínpadról a veszélytelen nézőtér egy páholyába vonulhattak.

Itália teljes tíz hónap alatt volt nézője a drámának. E tíz hónap alatt egyet föltétlenül megtanulhatott. Azt: hogy *mi a háború*. Mily szörnyűség kockázat. Mily irtózatosszenvedés. Micsoda gyilkos gyötrelme a nemzeteknek, a melyekre rászakadt. Hogy falja az embert, a vagyont, a boldogságot. Hogy égeti föl a házakat, hogy hűti ki a dolgos boldogulás kázanjait. Hogy súlyosítja el a hajókat. Hogy veti a levegőbe a házakat. Hogy szaggatja le az emberek fejét, kezét, lábát. Hogy gyártja az árvaságot, az özvegyiséget, a gyászoló anyák örületes fájdalmát. Hogy vérzik, szenved, éheznek és pusztul alatta győztes és legyőzött egyaránt.

Delcassé, Grey, Izvolszky, Viviani, Szasonov valhatja sápadt őszinteséggel, hogy az iszonyoknak ilyen tömegét nem képzelte. De nem mondhatja se Salandra, se Sonnino, se Viktor Emánnel. Tíz hónapi szemtanúságból tudniuk kellett, mi az, a mibe nemzetüket ok nélkül, kényszer nélkül, tisztesség, becsület és a saját hűdözése ellenére belekényszerítik. Ferrero a történelemnek kétségtelenül elsőrangú pszichiaterese tudja más okát nemzete végzetes elhatározásának, mint a *pánikot*. Szédült belerohanást az okatlan ijedségből a valóságos veszedelemben. De ez nem lehet a magyarzat kútfeje. A pánik is következmény. Ki okozta a pánikot? Az olasz történetírónak épp oly lehetetlen volt nem tudnia, mint megmondania. Salandrának és társainak kellett az a pánik, hogy megcsinálhassák a háborút. A *sacro egoismo* nemcsak főlemel, de — el is árul valamit. A szent önzés

jelszavával propagált háború már a jelszó megfogalmazásában valami biztos jónak, biztos haszonnak proklamálja a háborút. Különben nem lenne *önzés* háborúba menni. És a kik szentté avatták azt az önzést, nyilván lihegve akarták a háborút. Nagyon akarták és a *Manchester Guardian* című angol lap cézélzásokat tett rá, hogy ő azt is tudja, legalább Sonninoról, hogy — mennyiért?

Ezeknek az embereknek a bűnössége kétségtelen. Ezek nem tévedők és nem elsodrottak. Ezek: gazemberek. A legsötétebb fajtából való gonosztevők. Semmi kétség: a mi most elsöpörte őket, az a mi gránátjaink szele volt. Eredménynek nagy, de erkölcsi érzésünk teljes kielégülésére nem elegendő. Ez a mostani olasz parlament illetékes bírjuk ez embereknek nem lehetett, mert, ha szívből, ha gyávaságból, többségében ezinkosságot vállalt velük. A vállalkozásukkal szolidaritás volt, csak a kudarczsal nem volt hajlandó fontartani a szolidaritást. De ezzel aztán nem is tett egyebet, mint elősegítette a szökésüket még mielőtt igaz bírúk nyakon csiphették volna őket.

Ezek ugyanis még nincsenek Rómában, bár már közelebb vannak hozzá, mint a hová indították őket és a milyen távol voltak tőle. Ezek a — fronton vannak. Összeroskadó, vérező, a kezüket főlemelő és futó olasz katonák: ezek az egyedül illetékes és hivatásos bírái azoknak, a kik e sorsba küldötték őket. Nekik van joguk kérdőre vonni őket: Őszint volt-e a szavuk, mikor a katonai sétát elrendelték? Volt-e kényszerítő szüksége annak, hogy a halálba parancsolják őket? A készségük e bírásokra kétségtelen. Az olasz foglyok — közlegények és tisztok egyaránt — tajtékzó dühvel és elkeseredéssel átkozzák Salandrát, Sonninót, Cadornát. A zsákmányolt ágyúkon ilyen fölírások olvashatók: Abbasso il Re! — Evviva l'anarchia! — A háborúnak egyszer bizonyára vége lesz. Az olasz sereg maradványai visszatérnek hazájukba megverten, kivézetten, rengeteg szenvedés emlékeivel és dühével szívükben. Igazságos lett volna, hogy helyükön találják mindazokat, a kik a háborúba küldötték őket. *Szöllői Zsigmond.*

LEONARDO DA VINCI BRONZLOVASA A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN.

Ferenczy István, a tragikus sorsú szobrász 1818 és 1824 között Rómában, a hol mint Thorwaldsen segédje márványfaragással kereste mindennapi kenyerét, megtakarított garasából mintegy nyolczvan darabból álló bronzszoborgyűjteményt hozott össze. E gyűjtemény örökség útján a Sándy és Harmatzy-családok tulajdonába került, a kiknek hazafias készsége módot nyújtott arra, hogy az Országos Magyar Képzőművészeti Múzeum 1914-ik év tavaszán az egész kollekcziót megszerezze. A gyűjtemény tudományos feldolgozása közben dr. Meller Simon, a Szépművészeti Múzeum igazgató öre az egyik darabban, mely ágaskodó lovon küzdő harcost ábrázol, Leonardo da Vinci művét ismertte fel s e fölfedezéséről az Országos Régészeti s Embertani Társulat június hó 20-án tartott ülésén számolt be.

Leonardo da Vinci legszebb férfikorának harmincz esztendején át küzködött a lovasábrázolás nehéz problémájával. 1483-tól 1499-ig Milanóban Francesco Sforza óriási méretű lovaszobrán dolgoztatott, számtalan rajzot és kis modellt készített hozzá s elkészült a teljes nagyságu agyagmodell is. A Sforza dinasztia bukása folytán azonban a bronzba való öntésre nem került a sor s az agyagmodell, mely a kortársak határtalan bámulatát vívta ki, csakhamar tönkrement.

Majd 1504-től 1506-ig Florencben az anghiarai ütközet kartonját és freskóját készítette el, melyen négy lovasnak a zászlóért való küzdelmét ábrázolta. A balsors ezt a munkáját is üldözte, a karton és a freskó teljesen elpusztult, s csupán az előkészítő vázlatokból — melyek közül a két legnevezetesebbet ugyancsak a Képzőművészeti Múzeum őrzi — s néhány kisebb másolatból alkothatunk magunknak fogalmat róla. 1506-tól kezdve pedig ismét egy bronz lovaszoborral foglalkozik, melynek Gian Giacomo Trivulzio nagyszabású síremlékére kellett volna kerülnie. E szoborhoz is készített rajzokat és kis modelleket, s ez utóbbiak közül egyet a sors szeszélye, mely Leonardo művei közül oly sokat pusztított el, mégis megmentett. A Ferenczy-gyűjtemény bronzlovasa, mint azt Meller Leonardo rajzai és följegyzései alapján kétségtelenül bebizonyította, a Trivulzio emlékéhez készült tanulmány-modell.

LEONARDO DA VINCI BRONZLOVASÁNAK LÓALAKJA HÁTULRÓL NÉZVE.

LEONARDO BRONZLOVASA OLDALRÓL NÉZVE.

E kis szobor, melynek képét itt találja olvasónk, 1506 körül készült s Leonardo szobrászművészetét ép úgy, mint kedvenc témáját, a lovasábrázolást a fejlődés tetőpontján mutatja be. A Sforza-emlék lovaszobra a rajzok tanúsága szerint még reliefszerűen volt komponálva; a Trivulzio-emlékben Leonardo felfogása már teljesen plasztikus s olyan megoldást tervez, hogy a lovaszobor minden oldalról, elülről és hátulról is, kielégítő nézeteket nyújtson. A művész a ló mozgását és formáit rendkívül fokozza; a paripa, mely merészen szétfeszített hátsó lábain ágaskodva, a láthatatlan ellenségtől megriad, hatalmas formáival, sárkányszerű duzzadt nyakával, a kifejezés páratlan erejével teljesen egyezik a mester ilyenmü késői rajzaival. A lovas, kinek sárkányszerűen Leonardo régi kedvenc motívuma, a ló vak riadságával szemben a retenthetetlen bátorság képviselője. Merészen az ellenfél elé hajol, s mélyen behúzott hátsával, jellegzetes arczával, izmai játékaival souverain modellálásával ismét egy egész sor kétségtelen Leonardo-rajzzal van a legszervezebb összefüggésben.

A kifejezés és a formák e gazdagsága azonban szigorú szerkezeti formába van szorítva; Leonardo egyenes tömegű komponálta e művét, melynek határait egy élére állított négyzetű oldalai jelzik. E geometrikus komponáló mód rendkívül jellemző Leonardóra, ki ez alkalommal az ő ismert kompozicionális háromszögöt megkettőzte.

Csodálatos erő és szenvedély sugárzik ki e kisméretű, de nagy-nak gondolt és ható alkotásból. Az előadás minden vázlatossága mellett nincs benne elhanyagolt részlet; minden vonásnak megvan a maga értelme. Mindenütt érezzük a genie keze nyomát, s e páratlan alkotás csodás művészete minden kételyt el fog némitani. A Szépművészeti Múzeum egy oly kincs-csel gyarapodott, mely mindenkor legfőbb nevezetességei közé fog tartozni. A bronzlovas ismerete alapján egész sor Leonardo művészetére vonatkozó érdekes kérdés oldódik meg. Meller fölfedezése bizonyára nagy feltűnést és sok vitát fog kelteni a szakirodalomban. A róla szóló tudományos apparátussal ellátott tanulmány a Szépművészeti Múzeum évkönyvében s a legelőkelőbb német szakfolyóiratban meg fog jelenni.

A WLADIMIR-WOLINSKII PÁLYAÚDVÁR KÖRNYÉKE. — Jelly Gyula, a harcstörre kiképzőt munkatársunk fölvétele.

A LAFRAUNI (LAVARONEI) FENSIKON AZ ÁTTÖRÉS UTÁN.

RONCEGNO A LÖVETÉS UTÁN.

AZ OLASZ HARCOZTÉRRŐL. — Jolly Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

OLASZ LEGÉNYSÉGI LAKTANYA AZ ÜTKÖZET UTÁN.

A CAMPOLONGO ERŐD DÉLI RÉSE.

AZ OLASZ HARCOZTÉRRŐL. — Jolly Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

FEDEZÉK AZ OROSZ HARCZVONALON. — Stefan Coriolán felvétele.

AZ ELVESZTETT HAZA.

Regény. (Folytatás.)

Irtta WALTER BLOEM.

Helén boldog — büszkén állt fel. Ez már aztán megbízás... nohát, ezért a papa megérdemel egy külön puszit...

S a mint apjának nyakába ugrott és a kezét belefogta sovány, hűvös gyermeki kezeibe — a főkörmánytanácsos úrnak hirtelen két sokkal gyöngédebb, sokkal melegebb kézre kellett gondolnia és egy leány-kebel melegségére, a melyen a keze egy pillanatra pihent... És apai büszkeségébe hirtelen vágyakozás vegyült, fájdalom, a lélek mélységeiből feltörő, a munkában, az emlékezés álmaiban rég elfojtott indulat...

Negyvenhat év... és egyedül... és elhagyatva... özvegyember... de férfi, ereje teljében...

A szent este komoran pehezedett a Kűszék házára.

Az apa és leánya most sem akarták elmulasztani a kis Jézusnál teendő látogatás jámbor szokását. Csak hogy nem akart eltelni éjfél az idő.

Jean bácsi meghívta magukhoz a két elhagyottat, hogy legalább az ünnepeket töltsék az ő családjuk körében, de hasztalanul. Emile Kűsz nem tájított helyéről. A városnak szüksége van rá, a városnak és betegeinek. S végre is a munka az egyetlen ellenszere az éjszakai titkos gondolatoknak, melyek a sorsüldözött embert ostromolták. Visszagondolni a múlt évre — azt nem szabad, ha az ember nem akar kétségbeesni... és a jövő? Anyagi tönkremenés, a teljes kimerülésig kiharasztott munkaerő... és a haza is veszte...

Oh igen, az otthon megmaradt... az elzászi nép... a melynek véréből az ember való... a melyben minden erejével gyökerezik... ez megmarad... de mégis csak nép, haza nélkül...

Mindig úgy tudták, hogy a szűkebb haza, a saját néptörzs alkatrezéje egy nagy nemzetnek, igen, a nagy nemzetnek, a hogy büszkén hívta magát... az otthon mellett van az embernek

hazája, melynek dicsőségében, nagyságában és tekintélyében része van, melynek világot rengető, világot átalakító sorsa és tettei megremegtették az ember szívét, visszahatottak saját lényére és akaratára... ez úgy hozzátartozott az emberhez, mint a bőr és izmok, vér és agy...

És ezt — ezt el lehet veszíteni? talán már el is vesztett?

Ezt elveheti az embertől valaki? Elképzelhetetlen... Belegázolás ez az emberiség alapjogaiba... középkori barbárság, mint a vallási és lelkiismereti kényszer... Kínzás, keréketörés, az eleven test fölgyelése... Ez lehetetlenség...

És mégis valóság lesz... jóformán valóság is már.

Gyöngye vigasz, hogy a leánya még mellette van. S ebbe is vegyül keserűség. Ő is szenved... ő is vágyódik... vágyódnia kell... az elvesztett anyja után... az elszökött öcsése után... És mégis... emberi dolog, az apa megértette és szívéből meg is bocsátotta... a távollevő jegyes után... hiszen ez olyan magától értetődő... És mégis keserű dolog... Mert ez a jegyes az, a minnek Emile Kűsznek nem szabad többé lennie... francia... Ha Istennek úgy tetszik, hogy ide visszavezesse ezen a háborús borzalmon keresztül — akkor ez itt. Cécile Kűsz, szerelmének gyermeke — bizonyára nem könnyű szívvel, de végre is vidáman és hálásan és mintegy a megsemmisüléstől menekülve fogja követni a választott férfit és francia nő lesz a francziával, Franciaországban, a hazában...

Hadd viselje az öreg apa a hazátlanság tragikus sorsát napjai végéig... Noshát... talán... remélhetőleg... nem lesz messze a vég... Emile Kűsz orvos volt, jól tudta, mire vélje szívének időnkénti ellátását, a mely olykor teljes tevékenység közben átremegtetti... Talán megjön a megváltó elmúlás, mielőtt a fenyegető felfordulás annak rendje és módja szerint végre lesz hajtva, szerződésük útján a győző és a legyőzött között... talán mégis... mint francia halhat meg...

... Mit tudnak a szülők gyermekeik szívéből? Cécile, a ki szórakozottan nézett fel divatos könyvből s belebámult a semmibe... nem a

jegyeséről álmodott. Délután tábori levelet kapott, a mely december 22-ről volt keltező, bizonytalan csúnya írással:

— Chère mademoiselle, — így kezdődött és elmondta, hogy a levél írója hosszú súlyos hetek után most két napja megint kezébe tudja venni a czeruzát és össze tudja tartani a gondolatait... Ma reggel kézbesítették neki a hetek előtt Strassburgból érkezett levelet... Azonnal könyörgött a kórházparancsnoknak, hogy szerezzen neki összeköttetést az ezredparancsnokával... csakhamar eljött ennek a helyettese és közölte vele, hogy a főkörmányzóságtól már régebben felszólítás érkezett, hogy fiatal franktíreurök fölött csak a kormányzósággal való értekezés után ítéljenek... Így tehát minden megtörtént, a mi lehetséges, és ő, a levél írója, a legelénkebben sajnálja, hogy a sors megfosztotta attól a szerencsétől, hogy Mademoiselle Kűsznek szolgálatára lehessen. Azzal a kéréssel záródik a levél, hogy mademoiselle ajánlja íróját a tisztelt papa szíves jóindulatába...

Mindössze ennyi volt a levélben... egyetlen bizalmas szó sem, célzás sem valami személyesebb, mélyebb érzésre... Chère Mademoiselle... ez minden... Nagyon derék és nagyon korrekt levél... Ép annyi tartózkodás s önértet, mint kimélet és tisztelet... és mégis... Cécile híját érezte valaminek — fájdalmasan érezte híját... és megint azt kérdezte magában, vajjon egy francia, ha hasonló előkelő és kimért jellemű is, nem talált volna-e egy szót, egy mondatot, a melyekkel a czimzettnek elárulja... vagy legalább sejttesse vele... mostani érzelmeit...

Kemények ezek a németek... önmaguk iránt és mások iránt... Hermann a neve...

Még mindig a kórházban van... alig épült fel a lábából... és oly kemény, oly erős... Nem... Adrien erre nem lett volna képes... Hála Istennek, nem... Ő is férfi, ő is hős... mégis hogy illatozott, hogy remegett a levele a gyöngédségtől... mindama borzalmak felsorolása után, a melyeken keresztül, milyen gyöngéden és simulékonyan borult az ember szívére az a néhány szerelmes szó...

Igy hát Cécile gondolatai végül mégis csak

elérkeztek ahhoz a tárgyhöz, a melyet az apja hitt róla...

Egyszerre megszólalt a csöngetyű. Fél tizkor este? Beteg talán? Vagy — valami szerencsétlenség?... Istenem, milyen ideges lett az ember...

Apa és leánya fölreztentek... egymás szemébe néztek, némán, mozdulatlanul...

Bent az öreg Joséphine hangja... és különös... egy idegen, fiatal női hang...

Az öreg Joséphine már az ajtóban állott: — Mademoiselle, egy fiatal hölgy óhajt Önnel beszélni...

— Egy fiatal hölgy?

— Egy német hölgy... Lehmann a neve... elküldjem?

— Lehmann? — Cécileben a rémület döb-bent meg.

— Lehmann? — kérdezte a professor. — Istenem, talán a conseiller Lehmann leánya a főkörmányzóságtól? Tudod, Cécile, az az úr, a ki minket akkor éjjel...

— Tudom, papa... vezesse be a hölgyet a szobámba. Úgy-e belegyeznek papa?

— Hogyne, fiam, fogadd őt. — Hisz ez csak egyet jelenthet...

Cécile reszkető kezekkel gyújtott lámpát szobáskájában, a mely néhány nap óta újra régi fényében ragyogott — csak az ágy és az íróasztal voltak pontos másolatai a régi értékes daraboknak.

Egyszerű szürke selyemblúzos fiatal leány állott az ajtóban, a blúzon sima kék alpakka-zubbony, fején parányi kerek nemezkalap, ferdén odatűzve erős, sötét kontyban feltornyosított haján. Mellette egy strassburgi cselédeleány feszes alakja, fontoskodó arccsal.

— Jóestét, mademoiselle, — szölt a fiatal leány egész nyugodtan, kifogástalanul hangzó francziassággal, s korához képest meglepően mély hangon. — Lehmann Helén a nevem és az apám megbízásából jövök, hogy hirt hozzak önnek az öcséséről.

Cécile, a ki a leghűvösebb, legmegközelíthetlenebb arcát öltötte fel, érezte, mint bomlik fel benne minden, mintha önmagában kellene összerokadnia.

— Oh... ez nagyon... lekötélő...

Egyszerre odavolt minden feszesség s az elzászi leány a porosz leány felé rohant, átkulcsolta a karját:

— Él az öcsém?

— Él, mademoiselle és biztonságban van...

— Oh Istenem, Istenem...

— Erre kibuggyantak a könnyei s az érett, ilyatos test beleomlott az idegen leány sovány fiatal karjaiba...

Ekkor már Kűsz professor is az ajtóban állt... nem bírta ki... hallotta az utolsó szavakat:

— Beszéljen, mademoiselle, könyörgök...

Az idegen leány erőteljes fogással ragadta meg Cécilet a hóna alatt s egy székhöz vezette. A professor egy másik széket tolt oda a látogatónak s ő maga leánya ágyára ült. Két pár szem meredt a porosz nőre... emésztő könyörgés égett ezekben a szemekben és hitetlenkedő reménykedés.

S abban a szobában, melyet pár hét előtt egy német golyó pusztított el, az 1805-ből való tiszteletreméltó és bájos empire-butorok között Lehmann Helén elbeszélte, a mit atyja szájából hallott... okosan és jól elrendezetten beszélt: előbb a lényegeset, hogy a fiatal Kűsz mint franktíreur elfogták egy vakmerő esiny alkalmával, fogságban van és valószínűleg nem menekül meg büntetés nélkül: az élete azonban apa véleménye szerint nincs veszedelemben...

Azután a vizsgálat előzetes jelentés után következtet a részletek — elbeszélte, hogy az apja a végzetes esemény hírére maga sietett a helyszínre, látta a fiatal Kűsz, beszélt vele... hogy tehát a hír föltétlenül hiteles.

A két ember mozdulatlanul hallgatta az idegen fiatal gyerek elbeszélését — aztán jöttek lassan a közbevető kérdések, a megkönyebbülés, a remény, a hála, felkiáltásai...

— Mademoiselle... az atyja s ön maga is elhalmoznak jótéteményeikkel... nem tudom, mivel hálálhatjuk meg...

Az idegen leány hallatlanná tette ezt és biztosította őket, hogy atyja a leg gondosabban fogja szemé előtt tartani az ügyet, a professor urat minden lényeges dologról értesíteni fogja. Végül

bocsánatot kért, hogy ily késő este alkalmatlan kodott, — de papa úgy vélte...

— Oh, mademoiselle Lehmann, nem is képzelem, milyen jót tett velünk... dadogta az elzászi leány.

A látogató erre fölkel.

— A hozzátartozóim otthon várnak a karácsonyfa alatt — ah, perzse, önök ezt nem ismerik, monsieur és mademoiselle, ez a mi német szokásunk... Tehát jóéjszakát és vidám karácsonyi ünnepeket...

A professor alig tudott köszönetet rebegni... Holnap személyesen fogja a Conseiller urat fölkeresni hivatalában, hogy köszönetet mondjon neki... Azt akarta mondani: a lakásán, de nem bírta azt kimondani. Helén azonban megértette, egy árnyalattal hűvösebben, jobban kiengesedve ajánlotta magát — korrektil és erőlesen, igazi kis porosz hölgy módjára...

Cécile csöngetett az öreg Josephinnek, hogy hívja elő a konyhában várakozó cselédeleányt s világítson a vendégnek a lépcsőn lemenet.

Aztán mégis csak utána futott.

— Mondja meg a keresztnevét — kérte. — Az én nevem Cécile.

— Helén — felelt a porosz leány.

— Jó éjszakát, Helén — mondta Cécile.

Aztán, egyszerre csak megfogta a fiatal leány keskeny arcát az elzászi leány és megcsókolta forró, nedves ajkával a kemény, keskeny északi száját.

— Jó éjszakát, Helén és ezerszer köszönöm... — Jó éjszakát, mademoiselle...

Az utolsó pillanat kis lehülését az utolsó pillanattal megint jóvá tette.

Helén az elzászi cseléd esattogó lépte mellett fiatalos, szilárd léptekkel ment a csöndes Rue du Dômeon végig. Úgy érezte, mintha gondolataiba beleességenének a távoli haza karácsonyi harangjai.

De nem: ezek a Münster harangjai voltak, a melyek egyszerre megszólaltak a szent éjszaka mély csöndjében, magasan a házfódelek fölött. Mily különös dolog volt, soha át nem élt, a harangok hangja odafönn az éjszaka közepén... Messzire zengve hullámozott a hang, mint valami

TEHÉNREKVIKÁLÁS OROSZ-LENGYELORSZÁGBAN. — Stefan Coriolán felvétele.

SZABADSÁGOLT KATONÁK MEZEI MUNKÁJA.

üdvözet megálmodott, megsejtett világokból, magasan a föld borzalmai fölött...

Menetközben Helén némán összekulesolta kezét.

— Anyám — mondotta halkan — anyám...

XIV.

Küz professzor és leánya hazatértek a templomból. Azután még órák hosszat tartották a szokásos karácsonyi csemegé, mézeskalács és cseresznyepálinka mellett a reveillon-t, — egymás mellett ültek és beszéltek, beszéltek. Istenem, milyen hír, milyen sorsfordulat!

Szabad-e fellelékeni? Legalább az életéért nem kell már remegni annak a bolond fiúnak? Az idegen hivatalnok, a kinek keze oly mélyen belenyúlt a Küz-ház sorsába, vizsgálat és megnyugtató hírt küldött. Szabad benne bízni?

Nyilvánvaló volt, hadijog szerint Louis a fejével játszott. Már magában azzal, hogy franktíreus a törvényen kívül áll s kétségtelenül a legrövidebb uton kivégezték volna akkor is, ha csak fegyverrel a kezében fogják el valahol. Most pedig részese volt egy gonosz eseménynek, a mely a földolghiban nem sikerült ugyan, azonban egy hajszál híján, hogy négy német katonának az életébe nem került. Hát egyáltalán lehetséges-e, hogy itt a németek előbbreválónak tartják a kegyelmet a jognál?

— Egy dolog mind rejtelmesebbé válik előttem, mennél többet gondolkodom rajta — mondta a professzor és nagyot kortyantott a teájából, a melyet Cécile még a késő éjjeli órában készített neki — hogy lehet, hogy ez a strassburgi főkörmányszóság, az a Lehmann tanácsos egyáltalán megtudott valamit a dologról? Hiszen a belforti ostromló seregnek az elzászi főkörmányszófély nincs semmi dolga, csak Molke úr fennhatósága alá tartozik, ez pedig Versailles-ben ül!

Cécilének boldog pirulással kellett megvalania, a mit az apa eddig a pillanatig nem tudott: a liceumi igazgató látogatását, a fiút ért testi fenytést, — hogy megértette most egyszerre Küz apát a fiát és hogy megbocsátott neki utólag! — aztán az ő látogatását Lehmannal... ennek ígéretét, hogy beavatkozik a dologba és gondja lesz rá, hogy az őcsce, ha lehetséges, meg legyen óva a legrosszabbtól...

Küz professzornak elállt a szava. Az ő kis leánya, ez az epekedő kis menyasszony, a ki úgy tett, mintha semmire se volna gondja vőlegénye utáni vágyakozásán és az öreg, fáradt apjáról való gondolkodáson kívül, mint a szóbaesik, a melyet azok a konzerv gránátok összeromboltak — mi mindent csinált ez a leány titokban, mennyi aggodalomtól és szenvedéstől óvta meg az apját, milyen bátran és meggondoltan cselekedett!

Mélyen megindulva vonta az apa karjaiba gyermekét.

— Ha igazán megmenekül az a mi pompás fiunk... akkor Cécile, te vagy a megmentője!

(Folytatása következik.)

A HÁBORÚ NAPJAI.

Junius 21. Bukovinában, Kelet-Galiciában és Radzivilov vidékén nem volt nevezetesebb esemény. Volhyniában a Linsingen tábornok vezérlete alatt álló német és osztrák-magyar haderő az ellenség leghevesebb ellenállása dacára újra tért nyert. Gruziatynál csapataink szívósan ellenállva az oroszok negyedik tömegtámadását is teljesen visszaverték. Ez alkalommal különböző hadosztályokhoz tartozó 600 orosz fogtak el. Tegnap Volhyniában összesen több mint 1000 orosz fogtak el. Hindenburg hadsergének a németek sikeres előretörései Dünaburgtól északra és délre. A nyugati harctéren az arcvonal különböző pontjain a belga-francia határ és az Oise között élénk tüzérési járőr aknabarcai és repülőtevékenység folyt. Az olasz harctéren a helyzet változatlan. A Plöcken-szakaszon élénk tüzérési harcok fejlődtek ki. A Dolomit-harctéren csapataink Ruffredónál az olaszok egy támadását, az ellenségnek súlyos veszteséget okozva, visszautasították. A Brenta és az Etsch között nem voltak nagyobb harcok. Az olaszok elszigetelt előretörései meghevisültek. Az ellenség két repülőgépet lelőttek. A délkeleti harctéren a Vojusa alsó folyásánál az olaszok tüzérésük tűzélése a ferasi hidtól feladására kényszerítette. Az olaszok védőműveit szétrombolták és nagymennyiségű erődítési anyagot zsákmányoltunk.

Junius 22. Tegnap Gurahumoránál visszautasítottuk az oroszok támadásait. Egyébként a Dnyesztertől délre nincs nevezetesebb esemény. Wiszniovczyktól nyugatra az ellenség újra nagy haderővel támadott. Rohamoszlopai részben tüzérésük zárótüzében, részben pedig a német és osztrák-magyar gyalogsággal folytatott harcukban omlottak össze. Az oroszok súlyos veszteségeket szenvedtek. Burkanovnál csapataink az oroszok éjszakai támadásait verték vissza. A Volhyniában harcoló szövetséges haderő Gorochovtól északra a Lokaczy — Kisielin vonaltól keletre, valamint Sokulnál további haladást ért el. Úgy ezeken a harctérekben, mint Kolkínál is, az oroszoknak nagy szívósággal ismételt összes ellentámadásai meghevisültek. A nyugati harctéren Frelinghen mellett (Armentières-től északkeletre) visszavertünk egy gyenge angol osztagot. Egy német járőr La Bassée-től nyugatra egy angol állásból néhány fogollyal tért vissza. A Maastól keletre gyalogsági harcok fejlődtek ki, a melyekben a németek Vaux erődöt nyugatra előnyöket szereztek. Elhárító tüzelésükkel a Poivre-magaslattól délre és Dussnél leszedték egy-egy francia repülőgépet. Az utóbbiak utasait elfogták. Repülőrajuk tegnap reggel megtámadták a Maas-völgyben Verduntól délre csapatokkal megszállott helyeket, ma reggel pedig a revignyi vasuti telepeket és az ottani csapatbázisokat.

Junius 23. A Czeremosz-völgyben az oroszok előnyomulónak vannak Kuty felé. Egyébként Bukovinában és Kelet-Galiciában a helyzet változatlan. Állásaink ellen Radzivilovtól délkeletre és északra az ellenség tegnap számos heves támadást intézett. Mindenütt visszavertük. A Linsingen tábornok parancsnoksága alatt harcoló haderők Gorochovtól északkeletre és Lokaczytól keletre az oroszokat tovább verték vissza. Lokaczynál csapataink több mint 400 foglyot és négy orosz géppuskát szállítottak be. A Stochod — Styr-szakaszon az ellenség több erős ellentámadása meghevisült. A nyugati harctéren Yperntől keletre a németek meghevisítették az ellenség támadási kísérletét.

Német járőrvállalkozások alkalmával, így Lihonsnál, Lassignynél és a Maison de Champagne majornál (Massigestől északnyugatra) néhány tucat foglyot ejtettünk és több gépfegyvert zsákmányoltunk. A Vaux-erődöt nyugatra elfoglalt német árkok ellen intézett három francia támadást visszavertek. Itt június 21-én 24 tisztet és több mint 400 főnyi legénységet fogtak el. Tegnap ellenséges repülők megtámadták Karlsruhét és Mühlheimot (Badenben), valamint Triert. A polgári lakosság köréből az áldozatok egész sora esett. Említésre méltó katonai kárt e helységeken nem okozhattak és nem is okoztak. A támadók négy repülőgépet veszítettek el. Az olasz harctéren az ágyútűz a Doberdo-fensík északi szakaszán időnként igen heves volt. Az ellenségnek állásaink ellen ismételt gyalogsági támadásait a Mrzi Vrh-tól délkeletre visszavertük. A Plöcken-szakaszon ma reggel élénk tüzérési harc kezdődött. A Dolomit-harctéren meghevisült az olaszoknak a Croda del Ancona ellen intézett újabb támadása. Ugyanez volt a sorsuk a Primolano területéről indított elszigetelt ellenséges előretöréseknek. Az Ortler-területen a határon csapataink több magas csúcsot szálltak meg. Huszonkettődikén este tengerészeti repülőgépek egy csoportja Montefalcone mellett eredményesen bombázott ellenséges állásokat. Huszonharmadikán reggel egy tengerészeti repülőgéppraj megtámadta Velenczét; a Nicolo Alberoni erődben, a gázgyárban, de különösen az arzenálban nehéz bombákkal számos titlalatot érték el és nagy tüzeket idéztek elő. A repülőgépek, a melyeket hevesen, de eredmény nélkül lőttek, sértetlenül tértek vissza.

Junius 24. Bukovinában Kimpolungnál tegnap heves harc folyt. A Czeremosz-völgyben osztrák-magyar csapatok átkaroló előnyomulása kiszorította az ellenséget Kuty városából. Tornapoltól északnyugatra egy orosz éjjeli támadás ágyútűzünkben összeomlott. Radzivilownál tegnap délelőtt ismét visszavertünk orosz rohamokat. Az ettől a várostól északra tagnapelőtt lefolyt harcokban az Alsó-Ausztriából, Felső-Ausztriából és Salzburgból kiegészített 1. népfelkelő-dandár ismét bizonyosságot tett derékességéről. A Volhyniában harcoló német és osztrák-magyar haderők a Lopától északra, Gorochovtól északkeletre, valamint Torczyntól nyugatra és északnyugatra lépésről-lépésre tért küzdenek ki. Az oroszoknak részben friss erőkkel indított minden ellentámadása eredménytelen maradt. A nyugati harctéren a Maastól jobbra német csapatok, élükön a király nevét viselő 10. számú bajor gyalogezreddel és a bajor testőrgyalogezreddel, hatásos tüzérési előkészítés után a Froide Terro-magaslat hátán és attól keletre támadásra törtek előre, rohammal keresztültörték a Thiaumont-pánczélerődön, a melyet elfoglaltak, hatalmukba kerítették Fleury falu legnagyobb részét és a Vaux-erődöt délre is tért nyertek. A gyűjtőhelyekre eddig 2673 foglyot, köztük 60 tisztet szállítottak be. Az arcvonal többi részén helyenként élénk tüzérési, járőr- és repülőtevékenység folyt. Az olasz harctéren a Plöcken-szakaszon az ellenség a legnagyobb heveséggel fokozott ágyútűzés után gyalogsági támadást intézett a Lahner-hágón és a kis Palon levő állásaink ellen. Mindkét támadást visszavertük. Egyébként a helyzet változatlan. Az alai pályaudvar nehéz ágyúink tüze alatt állott. Junius 23-án reggel néhány torpedójárművünk az olasz keleti tengerparton Giulianuovónál tüzelés alá vett egy gáztelepet és egy haladó tehervonatot. A vonat mo-

donya a tüzelés folytán felrobbant. Négy kocsi kigyulladt, több kocsi megsejült. A járművek háborítatlanul visszatértek. Huszonharmadikán este Banfield sorhajóhadnagy felszállt, hogy egy Trieste ellen repülő ellenséges hidoplánt megtámadjon; nyolcz perczel utóbb a hidoplánt még a tenger felett légiharcban lelőtte. A megfigyelő (olasz) meghalt, a pilótát (franciát) elfogták. Az F. B. A. 12. jelzésű repülőgépet Triestebe szállítottuk. Junius 24-én reggel egyik repülőrajunk igen jó sikerrel bombázta a ponte di piavei vasuti hidat és a pályaudvart, valamint a gradói kikötőt. A hidon négy titlalatot ért el. Bár repülőgépeinket hevesen lőtték, valamennyi sértetlenül visszatért. Egy órával később Banfield sorhajóhadnagy a triezsi öbölben egy S. B. A. típusu francia tengeri repülőgépet légi harcban lelőtte. A repülőgépet négy kilométernyire Grado előtt a tengerbe zuhant. Az ellenség őrjáratok védelme alatt egy fellegverzett ellenséges páncélos motorcsónaknak sikerült megmenteni a repülőgépet, a melynek mindkét utasa alkalmasint súlyosan megsebesült.

Junius 25. Bukovinában csapataink Kimpolung és Jacobi között új állásokba vonultak. A Berhomethlől és Vizinctől délre emelkedő magaslatokat az ellenség beavatkozása nélkül kiürítettük. A galiczi harcvonalon a szokásos tüzérési tevékenység folyt. Tornapoltól északnyugatra aknavető- és kézigránátharcok is voltak. Beresteczktől délkeletre az ellenség több támadását visszavertük. Holatyn-Grnnál rohammal elfoglaltuk a Lipától északra emelkedő magaslatokat. Az ellenségnek itt súlyos veszteségei voltak halottakban. Torczyntól nyugatra csapataink behatoltak az ellenség állásába és visszaverték heves ellentámadásokat. A Styr mellett Sokultól lefelé a helyzet változatlan. A nyugati harctéren az ellenség a Labassée-csatornától délre és szakaszon a Sommeon tülég éjjel is tartósan élénk tevékenységet fejtett ki. Lent és az előtte levő helységeket erős tüzelés alatt tartotta és a Beaumont — Hamel vidéken eredménytelenül lövelt gáz a németek vonalai felé. A Maastól balra az ellenség tüzelése estefelé különösen a Mort Hommeon ért el nagy heveséget. Itt éjszaka a németekre nézve eredményes gyalogsági harcok voltak. A Maastól keletre elfoglalt új német állásokon mindkét részlől erős tüzérési tevékenység kifejtése mellett több ízben heves gyalogsági harcra került a sor. A francziák összes kísérletei, hogy az elvesztett területet ellentámadásokkal ismét visszacserezzék, legsúlyosabb véres veszteségeik mellett

meghevisültek. Ezenkívül több mint 200 foglyot is vesztek. St. Diétől keletre egy járőrelőretörés alkalmával 15 foglyot francziát szállítottak be. Az olasz harctéren a tengermelléki harcvonalon állásaink a tenger és a Monte Sabotino között időnként élénk ágyútűz alatt állottak. Polazzótól keletre kézigránátharcokra került a sor. Éjjel három torpedónaszád és egy motorcsónak rajtűzést kísérelt meg Pirano ellen. Midőn parti őrjáratok tüzelést kezdtek, az ellenséges hajók megfutottak. A karintiai harcvonalon a harci tevékenység a csapataink által visszavert támadások után a Plöcken-szakaszon ágyútűzre szorítkozott. A Dolomitokban az olaszoknak a Ruffredó-állásunk ellen intézett támadása zárótűzünkben összeomlott. A Brenta és az Etsch között csekély volt a harci tevékenység. Az ellenség elszigetelt előretörései visszavertük. Az Ortler-területen egy ellenséges osztag támadása a kis Eiskögle előtt meghevisült. Junius 23-án délelőtt egyik tenger-alattjáró az Ortranto-uton egy a Principe Umberto-típusúhoz tartozó segédcsirkálót, a melyet egy Fourche-típusú torpedóromboló kísért, elsüllyesztett. A torpedóromboló bombavetésekkal üldözte a tengeralattjárót, majd visszatért oda, a hol a csirkáló elsüllyedt; ott azután a tengeralattjáró a torpedórombolót is elsüllyesztette.

Junius 26. Bukovinában nincs nevezetesebb esemény. A Kutytól északra fekvő magaslatokon orosz támadásokat az ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertünk. A harcvonal többi részén Galicziában a nap csendesebben telt el. Volhyniában a harci tevékenység főként tüzérési tüzelésre szorítkozott. Sokultól nyugatra német csapatok rohammal bevették az ellenség állásait mintegy három kilométernyi szélességben és ebben az állásban visszaverték az ellenség heves ellentámadásait. Tovább északra a helyzet változatlan. A németek jelentése szerint a foglyok száma június 16-ika óta 61 tisztre és 11,097 főnyi legénységre emelkedett. A nyugati harctéren az angol hadsereggel és a francia hadsereg északi szárnyával szemközt, nyugat felé irányuló német harcvonalon a harci tevékenység tegnap is, mint a két legutolsó napon, jelentékeny volt. A Mort Hommetől nyugatra az ellenség éjjeli előretörései tüzérési és gépfegyvertűzben meghevisültek. Este a Maas jobbpartján egy igen tetemes erőkkel végrehajtott támadás, a mely a Froid de Terre hegyháton lévő német állások ellen irányult, a francziák teljes kudarczával végződött. Nagy veszteségei mellett mindenütt visszaverték őket. Az

olasz harctéren cselekvésünk teljes szabadságának biztosítása érdekében arcvonalunkat a Brenta és Etsch köti támadási területen helyenként megrovidítottuk. Ez észrevétlenül, zavartalanul és veszteség nélkül ment végbe. A Dolomitokban, a karintiai és a tengermelléki harcvonalon a tüzérési harcok még tartanak. Két tengerészeti repülőgépprajunk az Adria-művekre bombákat dobtak.

Junius 27. Jakobenynél, Kutytól északra és Novo-Poczajewtől nyugatra orosz támadásokat nagy veszteségeikkel visszautasítottunk. Sokulnál a németek támadása ellehalad; itt Linsingen csapatai rohammal bevették orsz állásokat és meghevisítették az ellentámadásokat. A nyugati harctéren az angol fronton és a francia front északi szárnyán járőrharcok. Az ellenség gáz és füst-támadásai nem okoztak a németeknek kárt s több helyütt sejt árkaiba csaptak vissza. Az ellenség tűz különösen heves volt a Somme két partján lévő német állások ellen. Nesles bombázásával a francziák 23 honfitársukat sebesítették vagy ölték meg. A Maastól jobbra Thiaumont pánczélerődjétől északnyugatra és nyugatra, valamint Vauxtól délnyugatra francia támadások eredménytelenek voltak. A Chapitre-erdőben a németek elfogtak egy két tisztből és néhány tucat katonából álló francia osztagot. Az olasz harctéren befejeztük frontunk megrövidítését a Brenta és az Etsch között. A támadások által nyert, de alkalmatlan terepű legelőző vonal kiürítése június 25-én kezdődött. Az ellenség folytatta a csapataink által elhagyott állások lövését, csak délen mertek olasz osztagok óvatosan előretápotozni az Astach és a Sugana-völgy között. Az Etsch és az Astach-völgy között egész nap lőttek az üres állásokat. A két nap az egész fronton nem volt harc. Csapataink nem vesztek sem foglyokat, sem ágyút sem más hadi anyagot. Most vonulnak az olaszok az elhagyott állások felé. Csak ma reggel támadták meg a Monte Testót a loi visszautasítottuk őket. A Posina-völgyben ágyútűzünk több zászlóaljat menekülésre kényszerített. A tengermelléki fronton olasz támadások omlottak össze a Krnen és a Mrzi Vrh ellen.

Szerkesztői üzenetek.

Apuka hazajön. A megírás módjában sok a nyávitás s a hosszadalmas történet, bármennyire valószínű mo-

LOHR MÁRIA
A főváros első (KRONFUSZ) Fiókai: II. Fő-u. 27. IV. Eski-ut. 6. Kesküti-u. 14. V. Harminc-és-4. VI. Teréz-körút 39. Andrassy-út 16. VIII. József-krt. 2.
GYÁR ÉS FÜZLET: VIII., Baross-u. 85. Telefon: József 2-37.

Női FELSŐ KERESKEDELMELI ISKOLA POZSONYBAN.
Értesítési vizsgálat. Állások. Internátum. Értékelést kívánatra küld az Igazgatóság.

Most jelent meg!
KOLLÁNYI BOLDIZSÁR
VÉRFOLOTOK
Énekszó a fürgetegben
1914—1916
Ára 4 korona
Megrendelhető:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvárusnál

Fontos amputáltak részére
Keleti J. Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17. sz.
Legújabb képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Keleti J. Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17. sz.
Legújabb képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAGYAR KÖNYVTÁR
Az 1870—71-diki
NÉMET-FRANCZIA HÁBORÚ
teljes leírása
Dr. MIKES LAJOS-tól.
Ára 60 fillér.
Megrendelhető:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésnél.

RENDELÉSNÉL SZIVESKEDJÉK
LAPUNKRA HIVATKOZNI

Érdekes ujdonság!
legyőzhetetlen ország
Irta: Dödy
Ára 2 korona
Megrendelhető:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénnytársaságánál
Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvárusnál

BADEN WIEN mellett.
Nagyfokú radioaktivitás!
32,000 fürdővendég!
EGÉSZ ÉVI FÜRDŐIDÉNY.
Városi szálloda «Herzoghof» elsőrangú ház, valamint más kiváló szálloda és penzió. «Pereg-rini-forrás». Ivókúrák és kénes iszapburkolások. Gyógyító csusz és kőszényt, borbajokat és exodátokat stb.

tivumokból van összeállítva, az előadás fogatkozásai miatt nem teszi a valóság benyomását.

Pünkösdi tüzek. Lankadtan, csaknem lapon van írva, nincs semmi szuggesztív ereje.

Hervadás. Shakespeare. Sem a tartalma, sem a formája nem vall a legesélyesebb költői érzékre sem.

Rule Britannia. Nagyon ismeretes dolog s a fordítás sem művész munkája, ilyen döcögős sorokkal: "Ti pedig szabad s nagyok lesztek, Mindenek féltelme s bosszú-ságára."

HALÁLOZÁSOK.

Hósi halált haltak: **PRIVÁRY ISTVÁN**, királyi háromszögöl mérnök, népfelkelő főhadnagy, Kleinska-Ada sziget védelmének, 88 éves korában. — Csiktopolczi **LÁZAR KÁLMÁN**, földbírtokos, a 12-ik huszárezred tartalékos hadnagya, az orosz harcztéren. — **DIZMACSEK JÓZSEF GÉRGELY** ferenczrendi szerzetes, egy honvéd hadosztály tábori lelkésze, a galicziai harcztéren, Tarnopol előtt. — **JAKABFFY ZOLTÁN**, honvédhadnagy, az orosz harcztéren, 20 éves korában. — **SZÜCS GYULA**, a 28. honvédgyalogezred hadapródja, kereskedelmi akadémián növendék, az orosz harcztéren szertett sebei következtében, Lembergben. — **TIMÁN ISTVÁN**, a 32-ik gyalogezred önkéntes tizedese, a ki mint szakaszparancsnok harcolt az északi hadszíntéren ellenséges golyótlól szíven találva. — **Ghyczy assa és ablánczkürthi GYACZY JÓZSEF**, 5. Radeckzy-huszárezred hadapródja, 19 éves korában, az Ikva-mentén vívott harcokban. — **KRISZTINKOVITS IMRE**, a szegedi színház drámai színésze, az orosz harcztéren fejlődés következtében. Eleste előtt kapta meg a nagy ezüst vitézségi érmet és nemrég léptették elő soronkívül zászlóssá. — A pécsi ügyvédi kamara közgyűlésén az elnök kegyeletos szavakkal parentálta el a kamara tagjait. Ezek a következők: dr. **ABONYI ANDOR** (Dombovár), dr. **BALOGH SÁNDOR** (Dombovár) és dr. **CSILLAG JÓZSEF** (Szekszárd). — **MACK LAJOS** pécsi szobrászművész, a Zsolnay-gyárnak éveken át volt szobrásza, a ki mint önkéntes vett részt a háborúban, a közel-múlt napokban az oroszokkal folytatott véres csatákban.

Elhunytak még a közelebbi napokban: **SAVAY EDE** nyug. főgimnáziumi igazgató 67 éves korában, Budapesten. — **LACZKÓ MIHÁLY** szentszéki tanácsos, jánoki plébános, szívvelhűdés következtében 66 éves korában. — Idősebb **KLENOVITS GYÖRGY** 76 éves korában, Budapesten. — **WEBER FRIGYES** szabadkai főispáni titkár 52 éves korában,

szabadkán. — **Dr. SINGER BERNÁT** szabadkai főrabbi 46 éves korában, Szabadkán. — **Benföldi SCHLESINGER JENŐ** lovag tábornok, a közös hadügyminisztérium egyik osztályvezetője, kiváló tü-zérségi szakértő, Bécsben. — **BRADÁCS KÁLMÁN** műszaki főfelügyelő, a pénzügyminisztérium egyik legkiválóbb tisztviselője ötvenhét éves korában, Pilzenben. — **PETŐCZ JENŐ**, Pozsony vármegye alispánja 57 éves korában. — **KLEIN JÓZSEF** fővárosi kereskedő, Budapesten.

ERŐDI ERNŐNÉ szül. **Báránd Hermin** 59 éves korában, Budapesten, dr. **Erődi Béla** udvari tanácsos tankerületi főigazgató és dr. **Erődi Kálmán** igazgató rokonukat gyászolják az elhunytban. — **Óz. BALINT FÜLÖPNÉ** szül. **Reiter Hermína** 57 éves korában, Budapesten. — **CSIKY VIKTORNÉ** szül. **Czárán Lidónia** 68 éves korában. — **PÁKH MIHÁLYNÉ** szül. **Sunyál Berta** 42 éves korában, Budapesten.

EGYVELEG.

***A majmok élete.** Garner amerikai tudós, a ki egész életét az afrikai emberszabású majmoknak hazájukban való tanulmányozásával töltötte, legutóbb részletes jelentést olvasott fel a washingtoni biológiai társaságban, a mely szerint az állatok életmódja csaknem teljesen egyezik az emberével, különösen az érzékszerveik és az idegrendszerük tekintetében. A majmok nemcsak az emberre, hanem az állatokra is hasonlítanak, de húst is rendszeresen esznek. Hátukon vagy oldalukon fekvő alszanak, mint az emberek s ágyukat lehetőleg magasra vetik meg. Eles látsuk és hallásuk van, de a szaglásuk nem fejlettebb, mint az emberé, tapintásuk pedig tompább. Az anya körülbelül 7 hónapig hordja magában magzatát, mielőtt megszüli, iker-szülés igen ritka. Rendes élettartalmuk 20—21 év. A tulajdonjog fogalma is tiszteletben áll náluk.

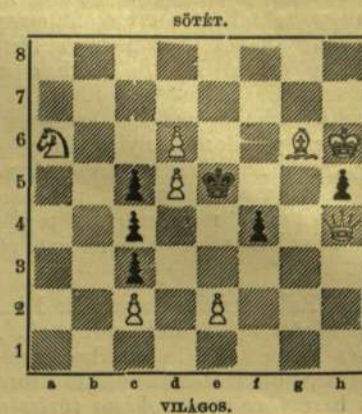
Népbetegségnek mondja az „Osztrák Társaság a fogak ápolására” a fogak rothadását, melynek komoly volta sajnos, még nem eléggé ismeretes néhez követhetményeivel, gyomor- és lélbántalmakat, vérszegénységet, általános testi gyengeséget okoz a fertőző betegségektől amugy is veszélyeztetett gyermeki testnek, különösen annak fejlődési állapotában. A gyermek szája már iskolakötelek korában beható ápolást igényel. Ezen alkalmat felhasználjuk, hogy a közel 30 év óta legjobban ismert Kalodont fogkrémre figyelmeztessük, amely mindennapi használat által a fogakat megbetegedés elől óvja meg.

Ingeny dalosoknyab! Művészies ízléssel kiállított kétszáz ezer darab legújabb háborús dalos-

könyvet akar elajándékozni **Wagner a „Hangszer-Király”** országoserte elismert elsőrendű magyar hangszerárubáza. (Budapest, József-körút 15.) Ragadja meg tehát ezt a soha se életbe többé nem kínálkozó alkalmat és küldje be saját, valamint ismerősei ezimét külön-külön 10 filléres válaszbélyeggel, amelyeket ellenében mindenki teljesen ingyen kap egy-egy darabot.

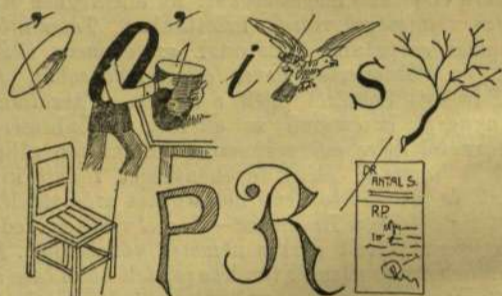
SAKKJÁTÉK.

3011. számú feladvány Schlechter Károlytól. Bécs.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A „Vasárnapi Ujság” 22-ik számában megjelent képtalány megfejtése: **Földművelés.**

Felolós szerkesztő: **HOITSY PÁL.**

Szerkesztőhely: **Budapest, IV. Vármegye-utca 11.**
Lápkidő talajdonos **Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.**

Gyönyörű

művészies ízlésű, kiállított kétszáz ezer darab legújabb magyar háborús daloskönyvet akar elajándékozni, karósnaknak elvilegnek

WÄGNER

a „Hangszer-Király” országoserte elismert elsőrendű magyar hangszer és beszelőgepez arubáza (BUDAPEST, József-körút 15. szám.)

Soha az életben nem kínálkozik többé ilyen alkalom!

Küldje be tehát saját, valamint ismerősei ezimét, külön 10 filléres válaszbélyeggel, melynek ellenében mindenki egy darab daloskönyvet ingyen kád.

Rendeléseknél sziveskedjék lapunkra hivatkozni.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.

Kellemes ízű, kiváló jó hatású szer **étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség** ellen.

Étkezés közben véve, megóv a **gyomor-terheléstől.** Egy üveg ára **3 kor. 20 fill.**

Kapható: **minden gyógytárban**

valamint

Rozsnyay Mátyás
Arad, Szabadság-tér 8.

Most jelent meg **Kerpely Béla** könyve:

„Nimródok a fronton”

Mulatságos vadászese-tek a nagy háborúból.

Vadász milióben tartott haditudósítások, melyek a vadászt és nem vadászt egyaránt érdeklik.

A díszes kiállítású kötet

== ára 2 korona ==

(bérmentes küldéssel 2 K 40 f.)

Megrendelhető: a „NIMRÓD” képes vadászújság kiadóhivatalában, Bpest, IV., Egyetem-u. 4. (Franklin-Társulat) a pénz-ki- küldése vagy utánvét mellett.

Fronton levő hozzátartozójának nem küldhet ennél kedvesebb olvasmányt!

MARDOCHEUS

irta

Berczellényé Gajary Böske.

Ára 1 korona 50 fillér.

Megrendelhető: **LAMPEL R. könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

MAGYAR KÖNYVTÁR

Szerkeszti **RADÓ ANTAL.**

Juniusi sorozat:

Balmer és Harg: Trant, a psychologus detektiv
Fordította **Benedek Marcell.** (816—817. sz.) Ára 60 f.

Gyulai Pál: Válogatott költeményei
Kiadta **Császár Ernő.** (818—819. sz.) Ára 60 f.

10-ik füzet A világháború naplójából
Tartalma: Az 1915 október—november—decemberi események. (789—790. sz.) Ára 60 f.

OLCSÓ KÖNYVTÁR

Alapította **GYULAI PÁL.** — Szerkeszti **HEINRICH GUSZTÁV.**

Új füzetek:

Gulyás Pál: Mátyás király könyvtára
(551—552. sz.) Ára 40 f.

Cesare Beccaria: Bűntett és büntetés
Fordította és bevezette **Tarnai János dr.** 2-ik átdolgozott kiadás. (1799—1805. sz.) Ára 1 K 40 f.

Marlowe Kristóf: A máltai zsidó
Tragédia. Fordította **Rózsa Dezső.** (1806—1810. sz.) Ára 1 K.

Illés József: A magyar társadalom és állam szervezete a honfoglalásban
(997—998. sz.) Ára 40 f.

Sebestyén Károly: Napnyugati séták
(1811—1813. sz.) Ára 60 f.

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

FEKETÉ

nem különbözik jobban a fehértől

mint a valódi **DIANA**

sósborszesz
értéktelen
utánzatoktól!

Mert a valódi Erényi-féle

Diana-sósborszesz
a leghatásosabb és

legtökéletesebb háziszer,
melyben ifjuság, erő és egészség rejlik.

egy üveg	egy nagy üveg	egy legnagyobb üveg
valódi Diana-sósborszesz ára		
88	2.40	4.80
fillér	korona	korona

Mindenütt kapható!

Főelárusítóhely:
Diana Kereskedelmi Részvénytársaság Budapest, Nádor-utca 6.

ÚJ KÖNYV!

Magyar katonatisztek hőstetteit örökíti meg

A MI NŐSEINK

Tisztjeink hőstettei a világháborúban

WOINOVICH EMIL és kir. gyalogsági tábornok vezetés alatt szerkesztette **VELTZE ALAJOS** és kir. alezredes, a cs. és kir. hadilövélárú osztályfőnöke. Közreműködtek: **REICH ÁRPÁD** m. kir. honvédtiszt-alezredes **BENEDEK ELEK** és **BENEDEK MARCELL**

Képmellékletekkel

Ára kötve **6 korona**

A Franklin-Társulat kiadása

Kapható minden könyvkereskedésben

A
kultúra tükré

STEINHOFFER KÁROLY

műve:

A KÖNYV TÖRTÉNETE

I. rész:

A magyar könyvnyomtatás
és könyvkereskedelem
rövid története
a legrégebbi időkől napjainkig

II. rész:

A könyv történeti fejlődése

A két rész ára 3 korona.

Megrendelhető:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, Andrásy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Érdekes ujdonság!

A mai magyar művészet Képzőművészeti anthológia

Szerkeszti:

Előszóval ellátta:

GYÖNGYÖSY NÁNDOR PAKAI GYULA

Cikkeket írták:

GR. ANDRÁSSY GYULA, MAGYAR ELEK,
BÁLINT LAJOS, MALONYAY DEZSŐ,
GYÖNGYÖSY NÁNDOR, RÓZSA MIKLÓS,
LYKA KÁROLY, SZABLYA JÁNOS.

A kötetet több mint 150 szép kép díszíti.

Ára 6 korona.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrásy-út 21.
és minden könyvárusnál.

Most jelent meg!

Köveskati Jenő
versei

ÁRNYAK

Szalay Pál rajzaival

Ára 3 korona

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrásy-út 21.
és minden könyvárusnál

Vadászsportot üzők

akár itthon, akár a fronton vannak —
figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD“

KÉPES VADÁSZUJSÁG-ot

Állandó melléklete:

„A vadászeb“

czimű egyedüli magyar nyelvű eb-
tenyésztési szaklap. — Mindkét lap
gyönyörűen illusztrálva.

Előfizetési ár mindkét lapra: egész
évre 14 kor., félévre 7 kor., negyed-
évre 3.50 kor., egyes szám ára 50 fillér.

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda-
pest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.
(Franklin-Társulat.)

A magyar katona aranykönyve

Katonáink hőstettei
a világháborúban.

WOINOVICH EMIL

cs. és kir. gyalogsági tábornok

vezetése alatt szerkesztette

VELTZÉ ALAJOS

cs. és kir. alezredes, a cs. és kir.

hadieleveztár osztályfőnöke

Közreműködtek:

REICH ÁRPÁD

m. kir. honvédtisztár-alezredes

és

SEBŐK ZSIGMOND.

Képmellékletekkel

Ára kötve 6 korona

A Franklin-Társulat kiadása

Kapható minden könyvkereskedésben

★ RENDELÉSNEK
SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI.

Pályázati hirdetés

A dévői áll. főreáliskola internátusában az
1916/17. tanévre több teljes díjas és több ked-
vezményes hely ül meg.

Kérvények beküldésének határideje július 15.

Tartásdíj egész évre 500 K és 150 K drága-
sági pótdíj, mely díjak előleges negyedévi rész-
letekben fizetendők.

Bővebb felvilágosítást ad az internátus igaz-
gatósa.

A SZÍV

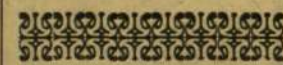
a címre

AAGE MADELUNG

egyik legjobb elbeszé-
lésének. Megjelent a
Magyar Könyvtárban.

Ára 60 fillér.

Mindenütt kapható!

+ Az elhízás +

Kitűnően bevált ellenszere az arany-
érmekkel és oklevelekkel kitüntet-
tét DAKODIN. Nincs túlsúlyos test,
nincs káros elhízás többé, hanem
csak karcsú elegáns alak és kecses
termet. Nem orvososság ez, nem tit-
kos szer, csupán a túlsúly, de egészsé-
ges egyének látnak csatlósa a zoro-
mádia testalkat elnyerésére. Diétára
nincs szükség, sem a szokott élet-
rend megváltoztatására. A hatás
meggyőző. Egy csomag, amely egy hó-
napra elég, 7-50 K, két csomag 14 K.
Kapható a pénz előleges beküldése
vagy utánvétel mellett. Gyártó: Dr.
Hivarys & Co. Newyork. Egyedüli
székhely: Gross Antal ki-
vitelei háza, Budapest, VIII. ker.,
József-körút 23/n. sz.

A Magyar Könyvtár

kaszetta kiadása.

Ambrus, Heltai, Kafka, Kóbor, Krúdy, Lakatos,
Molnár, Sebők, Szini, Szöllösi

64 elbeszélést tartalmazza 10 kötetben,

külön-külön kötésben, színes borítékkal.

A tíz kötet egy kaszettában ára 6 K.

MAGYAR KÖNYVTÁR A FRONTRA!

Tíz füzet, tartalmaz 64 kitűnő elbeszélést.

Ára tábori csomagolással együtt 3 K.

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

VASÁRNAPI UJSÁG

28. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JULIUS 9.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A Világkrónika-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postálag meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

AZ OLASZOK ÁLTAL ÉPÍTETT SZERPENTIN UTAK.

AZ OLASZ HARCZTÉRRŐL. — Jolly Gyula, a harcztérre kiküldött munkatársunk fényképe.